

**A Kúria
mint másodfokú bíróság
végzése**

Az ügy száma: Pkf.V.24.737/2023/2.

A tanács tagjai: Dr. Bartal Géza a tanács elnöke
Dr. Cseh Attila előadó bíró
Dr. Csesznok Judit bíró
Dr. Puskás Péter bíró
Szolnokiné dr. Csernay Krisztina bíró

A felperes: felperes neve
cím1

A felperes képviselője: Ügyvédi Iroda
ügyintéző: dr. Regős Attila ügyvéd
cím2

A kérelmező: kérelmező neve
cím3

A kérelmező képviselője: Dr. Fábíán Olivér ügyvéd
cím4

Az alperes: név1
cím1
név
cím5

Az alperes képviselője: Dr. Csizmás Artúr ügyvéd
cím6

A per tárgya: Kártérítés megfizetése

A fellebbezést benyújtó fél: Kérelmező

A fellebbezéssel támadott határozatot meghozó bíróság neve és határozat száma:
Győri Ítéltábla
Pkf.II.25.275/2023/2. számú végzés

Rendelkező rész

A Kúria az ítéltábla végzését hatályon kívül helyezi és az ítéltáblát új eljárásra és új határozat hozatalára utasítja.

A felperes másodfokú eljárási költségét 37.500 (harminchétezer-ötszáz) forintban állapítja meg.

A végzés ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A fellebbezés alapjául szolgáló tényállás

[1] A felperes keresetében az alperes 105.011.000 forint kártérítés és járulékai megfizetésére kötelezését kérte, tekintettel arra, hogy az alperes bűnösségét a Körmendi Járásbíróság a 6.B.17/2021/208. számú jogerős ítéletében a felperes terhére folytatólagosan elkövetett sikkasztás büntetében megállapította, a felperes magánfélként előterjesztett polgári jogi igénye érvényesítését egyéb törvényes útra utasította.

[2] A felperes a keresetlevél benyújtását követően felszámolás alá került.

A kérelmező beavatkozás iránti kérelme, a felek nyilatkozatai

[3] A kérelmező – mint a felperes tagja, vezető tisztségviselőinek egyike és hitelezője – a 28.P.20.036/2023/7. számú beadványában kérte beavatkozásának engedélyezését, hivatkozva arra, hogy a felsorolt körülményekre tekintettel közvetlen jogi érdeke fűződik a felperes pernyertességéhez. Közvetlen jogi érdekeltiségét megalapozza továbbá az is, hogy a per megszüntetése vagy a kereset elutasítása esetén a felperes által érvényesített kötelmi jogi igény biztosítására elrendelt biztosítási intézkedés megszűnik, ami által az igény alperes elleni későbbi érvényesítése is ellehetetlenül, és fennáll a veszélye, hogy az alperes a lefoglalt pénzeszközöket kiadásuk után eltünteti, az esetleges végrehajtás során azokat elérhetetlenné teszi.

[4] A felperes a beavatkozás iránti kérelem teljesítését nem ellenezte, az alperes annak elutasítását kérte.

Az elsőfokú bíróság határozata

[5] A Szombathelyi Törvényszék 28.P.20.036/2023/25/II. számú végzésében a kérelmező beavatkozás iránti kérelmét a polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (a továbbiakban: Pp.) 41. § (1) bekezdés alapján elutasította.

[6] Indokolása szerint a beavatkozó által felhozott indokok nem olyan jogi érdekek, amely alapján a jelen perben való beavatkozást engedélyezni lehetne. Kifejtette, hogy a

beavatkozó nyilvántartásba vett, illetve el nem ismert, vitatott követelése a felperessel szemben áll fenn a beavatkozó tagságából eredő megbízás, kölcsönnyújtás miatt, mely követelése nem ugyanabból a ténybeli és jogi alapon összefüggő jogviszonyból ered, mint a perbeli követelés. Az a tény, hogy a felperesi társaságnak tagja a beavatkozó, nem olyan jogi érdek, amely alapján a perben való beavatkozást engedélyezni lehet. A felszámolási eljárás során a felszámoló a jogszabályoknak megfelelően osztja fel a vagyont és a hitelezők kielégítése, a felszámolási költségek stb. levonása után fennmaradó vagyomból az üzletrésszel arányosan nemcsak a beavatkozót, hanem a többi tagot is pénzbeli igény illeti meg. A felszámolási eljárás során a felszámoló a jogszabályoknak megfelelően jár el, a döntései, intézkedései ellen a jogszabályoknak megfelelően jogorvoslati jog illeti meg az arra jogosultat. Arra a feltételezésre pedig, hogy ha a biztosítási intézkedés megszűnése esetén a lefoglalt pénzeszközök kiadásra kerülnek az alperesnek, ő azt eltüntetheti, a végrehajtás során elérhetetlenné teszi, a beavatkozást megengedni nem lehet.

A kérelmező fellebbezése és az alperes észrevétele

[7] A végzés ellen előterjesztett fellebbezésében a kérelmező elsődlegesen annak megváltoztatásával a beavatkozás engedélyezését, másodlagosan a végzés hatályon kívül helyezését kérte. Előadta, hogy a felperes tagjaként és hitelezőjeként is fennáll a jogi érdeke a beavatkozásra. Közvetlen érdeke fűződik ahhoz, hogy a társaság hozzájusson a jelen perben érvényesített, jogalapját tekintve a Körmendi Járásbíróság ítélete alapján a felperest megillető polgári jogi igényhez, ezáltal juthatnak ugyanis a hitelezők (így a beavatkozó is) az őket megillető hitelezői igényeikhez. Hivatkozott arra is, hogy a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 3:117. § (3) bekezdés alapján a tagot is megilleti kártérítési igény a vezető tisztségviselővel, így az alperessel szemben is, a perben érvényesített kártérítési igény tehát kihatással van a tagot megillető kár- és egyéb igényekre is. Fenntartotta, hogy jogi érdekeltsége a harmadlagosan megjelölt okból is fennáll, mert a per megszüntetése vagy alperes marasztalása nélkül történő elintézése esetén a perben érvényesített igény alperessel szembeni későbbi érvényesítése ellehetetlenül.

[8] Az alperes észrevétele az elsőfokú bíróság végzésének helybenhagyását célozta.

A fellebbezéssel támadott határozat

[9] A fellebbezés folytán eljáró Győri Ítéltábla a Pkf.II.25.275/2023/2. számú végzésében a fellebbezést a Pp. 389. § alapján alkalmazandó 367. § (1) bekezdésre utalással, a Pp. 366. § (1) bekezdése alapján visszautasította.

[10] Indokolásában felhívta a Pp. 43. § (3) bekezdését, amely szerint, ha a perben hozott ítélet anyagi jogerőhatása jogszabály alapján a beavatkozónak az ellenféllel szemben fennálló jogviszonyára is kiterjed, a beavatkozó a beavatkozás iránti kérelmet elutasító, valamint a beavatkozót a perből kizáró határozat ellen külön fellebbezéssel élhet.

[11] Rámutatott: főszabály szerint a beavatkozás tárgyában hozott végzéssel szemben fellebbezésnek nincs helye. E főszabály alóli kivételt a Pp. 43. § (3) bekezdése tartalmazza, amelynek értelmében csak a beavatkozást elutasító, valamint a beavatkozót a perből kizáró

végzés ellen és kizárólag az ún. önálló beavatkozó jogosult fellebbezéssel élni. Önálló beavatkozóról abban az esetben van szó, ha a perben hozott ítélet anyagi jogerőhatása jogszabály alapján a beavatkozónak az ellenféllel szemben fennálló jogviszonyára is kiterjed. Az elsőfokú bíróság végzése elleni fellebbezési jog szempontjából az, hogy az ítélet jogereje mikor terjed ki a beavatkozónak az ellenféllel szemben fennálló jogviszonyára, nem alapulhat bírói mérlegelésen, hanem kizárólag jogszabály rendelkezéséből következhet.

[12] Az ítéletábra álláspontja szerint a kérelmező által előadottak nem felelnek meg e törvényi elvárásnak. A kérelmező a felperes tagja és hitelezője is, de önmagában ebből az önálló beavatkozási minősége nem következik, az ügyben hozandó érdemi döntés Pp. 360. §-a szerinti anyagi jogerőhatása a kérelmezőnek az alperessel szembeni jogviszonyára nem hat ki. A Ptk. 3:117. § szerinti ügyvezetői felelősség akkor kerülhet előtérbe, ha bebizonyosodik, hogy a felmentvény megadásának alapjául szolgáló tények vagy adatok valótlanok, vagy hiányosak voltak, ilyenről azonban a perben nincs szó. Minderre tekintettel a kérelmezőt nem illette meg a Pp. 43. § (3) bekezdése szerinti fellebbezési jog.

Az ítéletábra végzése elleni fellebbezés

[13] Az ítéletábra végzése ellen a kérelmező terjesztett elő fellebbezést, amelyben elsődlegesen a végzés megváltoztatását és a fellebbezés visszautasításának mellőzését, másodlagosan a végzés hatályon kívül helyezését és az ítéletábra új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte.

[14] Álláspontja szerint az ítéletábra a Pp. 41. § (1) bekezdésébe ütközően állapította meg jogi érdekének hiányát, ezért határozata jogszabálysértő. Fenntartotta, hogy jogi érdeke vezető tisztségviselőként, hitelezőként és tagként egyaránt fennáll.

[15] Idézte azt a jogirodalmi álláspontot, amely szerint a jogi érdekelttség akkor közvetlen és konkrét, ha a mások közötti per eredménye a beavatkozni kívánó személy jogszabály vagy jogügylet, illetőleg bármiféle kötelelem folytán fennálló anyagi jogi jogosultságát vagy kötelezettségét érinti, befolyásolhatja.

[16] Hivatkozott a Legfelsőbb Bíróság BH+2002.3.140. számon megjelent Gf.VI.30.517/2001/3. számú határozatára is, amely szerint a felszámolás alatt álló korlátolt felelősségű társaság által jelentős vagyoni értékre indított per eredménye a felperes vagyonának jelentős változását eredményezheti, így a per mikénti elbírálásához a felperes tulajdonosának (tulajdonosainak) is jogi érdeke fűződik, ezért a tulajdonos beavatkozását meg kell engedni.

[17] Véleménye szerint a jogi érdeke hitelezőként is fennáll: közvetlen érdeke fűződik ahhoz, hogy a Kőrmendi Járásbíróság büntetőügyben hozott ítélete alapján a felperes hozzájusson az őt megillető polgári jogi igényhez, ugyanis ezáltal juthatnak a hitelezők is az őket megillető hitelezői igényhez.

[18] Közte, az alperes és felperes között jelenleg is – a társasági jogi szabályok által szabályozott – jogviszony áll fenn, amelyekre e per kihatással van, például a Ptk. 3:117. §-a szerinti kárigényen keresztül, amely egyben a vezető tisztségviselő tagokkal szembeni felelősségét is jelenti.

[19] A per megszüntetése vagy a kereset elutasítása esetén a felperes által érvényesített polgári jogi igény biztosítására elrendelt biztosítási intézkedés is megszűnik, ezáltal a perben érvényesített igény alperessel szembeni későbbi érvényesítése is ellehetetlenül. E körülmény

közvetlenül érinti a jogait, akár úgy, hogy ezáltal a felperes igényérvényesítése, akár úgy, hogy a saját jogán, tagként indított igényérvényesítése lehetetlenül el. Jogi érdeke fűződik ahhoz, hogy a biztosítási intézkedés fennmaradjon, a jogi érdekeltsége ennek okán is fennáll.

A Kúria döntése és jogi indokai

[20] A kérelmező fellebbezése az alábbiakra tekintettel részben alapos.

[21] Az ítéletábla végzésében a kérelmező fellebbezését helytállóan vizsgálta az önálló beavatkozó minőség fennálltából kiindulva eljárásjogi okból, és a kérelmező kérelmét az ún. önálló beavatkozó minősége hiányára tekintettel utasította el. A fellebbezés elbírálásakor a Kúriának is a kérelmező önálló beavatkozó minősége szempontjából kellett vizsgálnia, hogy a kérelmező által előadott, egyrészt a személyéhez köthető okokra (tagi/tulajdonosi, vezető tisztségviselői, illetve hitelezői minősége), másrészt a hivatkozott további indokokra (biztosítási intézkedés esetleges megszűnése esetén a további igények fedezetének elérhetetlenné válása, illetve a Ptk. 3:117. § (3) bekezdése szerinti eljárás lehetősége) tekintettel megállapítható-e, hogy a jelen perben hozandó ítélet anyagi jogerőhatása jogszabály alapján a kérelmezőnek mint beavatkozónak az alperessel szemben fennálló jogviszonyára is kiterjed, mert ez a törvényi előfeltétele a beavatkozást elutasító végzés elleni fellebbezési jognak.

[22] Előjáróban a Kúria rögzíti, hogy az ítéletábla végzésének felülbírálata a kérelmező fellebbezési joga létének, e körben a Pp. 43. § (3) bekezdésében a fellebbezési jog előfeltételeként kikötött önálló beavatkozó minősége fennálltának vizsgálatát jelentette, nem a beavatkozás Pp. 41. § (1) bekezdésében szabályozott jogi érdek fennálltának vizsgálatát, mely ettől elkülönülő jogkérdés. Erre tekintettel és ebből a szempontból a kérelmező által hivatkozott, a Legfelsőbb Bíróság BH+2002.3.140. számon megjelent Gf.VI.30.517/2001/3. számú határozata nem volt referenciahatározatnak tekinthető, figyelemmel arra, hogy abban az ügyben csak a beavatkozó tagi/tulajdonosi minőségen alapuló jogi érdekének fennálltát kellett megítélni. A fellebbezési jog szempontjából az önálló beavatkozó minőség vizsgálata azonban abban az ügyben nem merült (nem merülhetett) fel, tekintettel arra is, hogy a határozat meghozatalakor hatályos, a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (rég Pp.) a fellebbezési jog szempontjából megszorító feltételt nem tartalmazott, azt a jogalkotó – lényegét tekintve a hatályos Pp. 43. § (3) bekezdésével azonos normatartalommal – csak 2013. június 1-jei hatállyal iktatta be a régi Pp. 56. § (4) bekezdésébe a 2013. évi LXIX. törvény 1. §-a által.

[23] A Kúria – a Pp. 386. § (4) bekezdése alapján e körben azok megismétlése nélkül egyetértőleg visszautalva a fellebbezett végzésben foglalt helyes indokokra – egyetért az ítéletábla jogi álláspontjával abban, hogy a Pp. 43. § (3) bekezdése szerinti, az ügyben hozandó ítélet anyagi jogerőhatása a kérelmező és az alperes relációjában értelmezendő jogviszonyra önmagában sem a tagi/tulajdonosi, sem a vezető tisztségviselői, sem a hitelezői minőségre tekintettel nem terjed ki, rámutat továbbá, hogy a biztosítási intézkedéssel kapcsolatos hivatkozás ebben a vonatkozásban nem értelmezhető.

[24] Ugyanakkor az ítéletábla – bár határozata [5] pontjában a kérelmező fellebbezési hivatkozását pontosan rögzítette – jogi indokolásában {határozata [11] pontjában} nem a Ptk. 3:117. § (3) bekezdésének, hanem ugyanezen jogszabályhely [1] bekezdésének rendelkezéséből indult ki, és a kérelmező által nem hivatkozott felmentvény létének, illetve erre vonatkozó peradat hiányának tulajdonított jelentőséget.

[25] Elmulasztotta azonban annak vizsgálatát, hogy a kérelmező fellebbezésében megjelölt Ptk. 3:117. § (3) bekezdésében meghatározott jogi helyzet megteremti-e a Pp. 43. § (3) bekezdésében megkövetelt önálló beavatkozási minőséget. Ezzel összefüggésben határozata jogi indokolást nem tartalmaz, ami miatt az ítéletábra a kérelmező fellebbezési jogának fennálltának körében nem merítette ki teljeskörűen a fellebbezést. Így végzése – a jogorvoslati jog biztosításának alapvető követelményére is figyelemmel – e hivatkozás szempontjából felülbírálatra nem alkalmas. A kérelmezőnek a Ptk. 3:117. § (3) bekezdésére alapított fellebbezési hivatkozása vizsgálata nélkül az ügy érdemében hozandó határozat anyagi jogerőhatásának e jogszabályhely alapján a kérelmező és az alperes közötti jogviszonyra való kiterjedése, ezáltal pedig e jogszabályhely alapján a fellebbezési jogot biztosító önálló beavatkozási minőség fennállta nem dönthető el.

[26] A kifejtettekre tekintettel a Kúria a Pp. 389. §, 391. § szerint eljárva, a Pp. 381. §-a alapján az ítéletábra végzését hatályon kívül helyezte, és az ítéletábrát ebben a keretben új eljárásra és új határozat hozatalára utasította azzal, hogy a megismétlendő eljárásban a kérelmező fellebbezésében a Ptk. 3:117. § (3) bekezdésében foglaltakkal kapcsolatos indokokat kell vizsgálni, és annak eredményétől függően lehet az önálló fellebbezési jog, annak fennállta esetén a fellebbezés érdeme tárgyában megalapozottan állást foglalni.

[27] A hatályon kívül helyezésre tekintettel a Kúria a kérelmező fellebbezési eljárási költségét a Pp. 386. § (3) bekezdése alapján csak megállapította.

[28] A Kúria végzése elleni felülvizsgálatot a Pp. 407. § (1) bekezdés d) pontja zárja ki.

A döntés elvi tartalma

[29] A beavatkozni szándékozó kérelmező fellebbezési joga létének körében az annak előfeltételeként kikötött ún. „önálló beavatkozási minőség” fennálltának, azaz annak vizsgálata szükséges, hogy a perben hozandó ítélet anyagi jogerőhatása jogszabály alapján a beavatkozónak az ellenféllel szemben fennálló jogviszonyára is kiterjed-e, ami a beavatkozás feltételeként meghatározott „jogi érdek” fennálltától elkülönülő jogkérdés.

Alkalmazott jogszabályok

[30] A polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 41. § (1) bekezdés, 43. § (3) bekezdés.

Budapest, 2023. szeptember 27.

Dr. Bartal Géza s.k. a tanács elnöke, Dr. Cseh Attila s.k. előadó bíró, Dr. Csesznok Judit Anna s.k. bíró, Dr. Puskás Péter s.k. bíró, Szolnokiné dr. Csernay Krisztina s.k. bíró

